

Alice

Judith Hermannová

Větrné mlýny

Povídková kniha *Alice* je trochu jiná než předcházející dva tituly Judith Hermannové. Ohledává nejzazší bod — smrt. Pět úmrtí pěti mužů. Pozvolných i náhlých, čekaných i nečekaných. Provázaných na různý způsob. A ohledává rovněž, co zbude po smrti. Jak se dá se smrtí sžít. Jak žít se smrtí druhého v sobě. Hermannová tu poprvé uvažuje nad tím, co bude. Poprvé překračuje temný kruh melancholie. A v podtextu pak otvírá dvě témata, která do jisté míry tvarují dnešek: všeobecná pasivita občanské společnosti plus odumírání mužského principu.

Větrné mlýny

Alice

Judith Hermannová

Alice

Judith Hermannová

The publication of this work was supported
by a grant from the Goethe-Institut.

Kniha vyšla díky podpoře
Česko-německého fondu budoucnosti.

© S. Fischer Verlag GmbH, Frankfurt am Main 2009

© Judith Hermannová, 2013

Translation © Tereza Semotamová, 2013

Epilogue © Radim Kopáč, 2013

Cover photo © David Konečný, 2013

© Větrné mlýny, 2013

ISBN 978-80-7443-068-8 (papírová kniha)

ISBN 978-80-7443-169-2 (eBook)

Z němčiny přeložila Tereza Semotamová

I Micha

Jenže Micha neumřel. Ani v noci z pondělí na úterý, ani v noci z úterý na středu, možná že umře ve středu večer nebo v noci na čtvrtěk. Alice si byla jistá, že někde slyšela, že většina lidí umírá v noci. Doktoři už nic neříkali, krčili rameny a ukazovali své prázdné, dezinfikované ruce. Nedá se už nic dělat. Je nám líto.

Tak si Alice a Maja s dítětem musely hledat nové ubytování. Nový byt, protože Micha stále neumíral. Tam, kde právě bydlely, to bylo moc malé. Potřebovaly totiž dva pokoje, nejméně, jeden pro Maju a dítě a druhý pro Alici, a taky obývací s televizí, aby bylo kde trávit večery, obstojně vybavenou kuchyň odpovídající potřebám dítěte a koupelnu s vanou. Možná zahradu. Výhled z okna, pohled na něco hezkého.

Micha měl na sobě nemocniční košili potištěnou modrými kosočtverci. Byl vyhublý na kost, kostra, jen jeho ruce byly pořád stejné, navíc byly měkké a teplé. Na jeho nočním stolku nestálo nic než láhev minerální vody a hrneček s pítkem. Už ani nepil.

Alice si balila věci do své cestovní tašky. Noční košile, tři trička, tři svetry, jedny kalhoty, spodní prádlo, knížka. Posadila se na proutěnou pohovku mezi polštáře a poslala dítěti po vykachlíčkované desce stolu zelený gumový míček, ve kterém zvonila rolnička. Dítě už umělo stát u nízkého stolku v obýváku, hrdě, oběma rukama se drželo desky stolu. Na míček nereagovalo, řeklo ale několikrát za sebou rozhodným tónem slovo „zajíc“. Zřetelně a srozumitelně. Maja telefonovala s pronajímatelem bytu na druhém konci města. Levnějšího bytu. Tři pokoje. Se zahradou. Pračka taky, ano, samozřejmě. Do nemocnice je to stejně daleko jako z pokoje, co mají tady: umělý zlatý déšť ve váze stojící na polici obývací stěny, nad televizí zarámovaná fotografie, na které slunce zapadá za prázdnou hladinu jezera. Skládací postel, na které spala Alice, v rohu před obývací stěnou dvojpostel, u okna zastrčená proutěná pohovka. Záclony byly shrnuté na stranu, výhled na parkoviště supermarketu, přijíždějící a odjíždějící auta, lidé, co tlačí vrchovatě naplněné nákupní vozíky. V katolické nemocnici, řekla Maja do sluchátka, můj muž leží v katolické nemocnici; seděla na kraji postele, hlavu podepřenou rukou, tvář odvrácenou stranou. Alice pozorovala její záda. Dítě se teď přece jen rozhodlo pro míček, zvedlo jej a prudce s ním zatřásl, s důležitým výrazem v tváři naslouchalo rolničce.

Budeme se stěhovat, řekla Alice dítěti. Stěhujeme se jinam. Tam to bude moc pěkný, uvidíš. Je tam vana. Zahrada taky, každé ráno můžeme jít ven. Stromy. Louka. Možná zajíčci, uvidíme, možná nějakého chytíme.

Dítě neodpovědělo. Dívá se na Alici, dlouhý pohled plný tajemného významu. Na bradičce se mu třásla čirá kapka slin. Bylo to Michovo dítě a bylo svému otci velmi podobné.

Tak nějak se přihodilo, že Micha umíral ve Zweibrückenu. Dvojmostí. Dva mosty. Alici to znělo poeticky, byl to ale nesprávný obraz, pro umírajícího totiž existoval, jestli vůbec, už jenom jeden most. Pro koho byl ten druhý? Zweibrücken se tak nějak nabízel; na konci odysey od jedné nemocnice k druhé byla úplně náhodou katolická nemocnice ve městě daleko od domova. Tam Micha umíral. Kdyby na to ještě měl sílu, určitě by si z toho dělal legraci. Už ale neměl sílu. Měl rakovinu a dostával morfium, už byl skoro na druhém břehu, nebylo ani jisté, jestli ten zvuk, který ze sebe vydal, když Alice seděla u jeho postele a on vložil svoji ruku do její, měl vyjadřovat bolest, nebo souhlas. Některý z lékařů, kteří se už před týdnem stáhli do ústraní, ale ze zdvořilosti ještě postávali na okraji kulis, čas od času přišel a dělal, jako by měřil teplotu či tep. Že Micha umírá, oznámili už

před několika dny, ale Micha ještě neumřel. Nadechoval se a vydechoval. Nadechoval se a vydechoval. Nadechoval se a vydechoval. To bylo všechno.

Maja přebalovala dítě na posteli. Dítě bylo překrásné, mělo měkkou a bílou pokožka, na zádech znamínko ve tvaru srdce, vyznamenání. Alice seděla na proutěné pohovce a přihlížela, jak Maja dítě přebaluje, drží mu nožičky levou rukou, pak je za něj opatrně zvedla.

Pojedeme taxíkem, řekla Maja. Objednáš ho, prosím tě? Za deset minut.

Dobře, řekla Alice.

Moc spolu nemluvily. Někdy více, někdy méně, spíš méně, nebylo to nepříjemné. Včera vedle sebe mlčky večeřely a dívaly se, jak dítě jí pizzu. Dlouze. Alice vstala a umyla poslední nádobí, dva hrnky, dva talíře a misku, ze které dítě jedlo v poledne bílý jogurt s kousky banánu. Sbalíš, prosím tě, taky věci, co máme v lednici? řekla Maja. Napomenula dítě, ať zůstane ležet, nehýbej se, už jenom chvíličku.

V lednici byla vajíčka, ryba, rajčata a kousek másla. A taky fenyklový čaj, brambory, jablka a hrušky. Tři láhve piva a jedna láhev vína. V hrnci na sporáku vyvařené dudlíky a dětská láhev. Alice odmotala dva zářivě žluté pytle na odpadky, byla nepřiměřeně bezradná, ráda by všechno dělala správně.

Potom stál ve dveřích pronajímatel. Neslyšně zaklepal, chtěl se jen podívat, jestli je všechno v pořádku. Alice odpočítala peníze do nastavené ruky a nevěděla, proč by mu měla lhát. Ne, neodjíždíme, stěhujeme se, je to tu přece jen moc malé. Ale jinak je všechno v pořádku, děkujeme. Ne, ještě to potrvá. Ještě to není za námi. Lékaři říkají, že má hodně sil. Pronajímatel se usmál, měl křivý a bezmocný úsměv, vypadal docela nešikovně, ale co by měl taky dělat?

A kam se stěhujete?

Na kraj města, zavolá Maja z postele, kde sedí s dítětem. Na periferii, měla by tam být i zahrada, to bude pro dítě lepší. Ale děkujeme za všechno. Velké díky.

Maja byla s dítětem v Zweibrückenu už deset dní. Přiletěla letadlem, dítě letělo poprvé a při vzletu ani přistání nebrečelo. Z Berlína zamluvila ubytování, pronajímateli sdělila, že do Zweibrückenu nejede na dovolenou. Jezdil vůbec někdo do Zweibrückenu na dovolenou? Pronajímatel na to neuměl odpovědět. Pokoj za čtyřicet eur na noc, zlatý déšť a koupelna se sprchou. Když dítě začalo čtvrtého dne na ulici, po které se šlo do nemocnice, brečet a nebylo k utišení, zavolala Maja Alici.

Mohla bys přijet, Micha umírá. Určitě ho ještě chceš vidět. Potřebuju někoho, kdo se postará o dítě, už do nemocnice nechce.

Myslíš, že mě Micha chce vidět, zeptala by se ráda Alice. Nemyslíš, že by to na něj mohlo být moc? Ale jak Maja mohla vědět, jestli Micha chce Alici vidět?

Řekla: Copak je s dítětem?

Maja chvíli přemýšlela a pak odpověděla, že dítě už na Michu nereaguje jako na člověka. Už ho s sebou nemůžu brát na nemocniční pokoj. Ale chci být u něj. Rozumíš tomu?

Alice se vydala na cestu hned příští den. Maju sotva znala. Michu znala dobře. Určitě ho chceš ještě jednou vidět — co je to za otázku? Byly časy, kdy si myslela, že pokud už Michovu tvář nikdy nespatří, nebude moct žít. Často mu to říkala. Pokaždé se tomu vlídně zasmál. Ale taky si pomyslela, že Micha umře. Zatímco vlak, ve kterém seděla, projížděl pustou a ošklivou krajinou, považovala se za tak důležitou, že se domnívala, že než k němu přijede, Micha umře, protože za ním právě jede.

Přesto se vydala na cestu. Micha neumřel. Ne v době, kdy seděla ve vlaku, četla si noviny, usínala, zase se probouzela, pila kávu, jedla kyselé jablko, dívala se z okna, brečela, šla na záchod a dvakrát se rozhodla sednout si jinam. Všechno považovala za znamení a všechno si vykládala špatně. Když dorazila na místo, Maja s dítětem ji vyzvedla, objaly se a Maja řekla, že brečet můžou později. Micha

neumřel první noc, když Alice hlídala dítě, zatímco Maja šla za ním do nemocnice, neumřel ani druhou noc, a před nadcházející třetí nocí se Maja s Alicí rozhodly přestěhovat.

Stály na ulici a čekaly na taxík. Kočárek byl složený. Vedle Aliciny cestovní tašky a Majina kufru pytle s jídlem z lednice. Bezcennosti.

Všechna slova náhle získávala jiný význam. Chodník byl úzký, po silnici svištěla auta, za nimi spršky dešťové vody. Pěšky tu nešel nikdo. Taxík nepřijížděl. Maja držela dítě v náručí, chvíli je houpala a pak je dala Alici. Alice dítě vzala, bála se, že se dítě bude bránit, ale nebránilo se, jen vypadalo vážně. Vzala je do náruče, trochu je opřela o boky, jak tak člověk dítě drží; blízkost té tvářičky, orámované měkkou růžovou čepičkou s bambulí, ji uváděla do rozpaků. Dítě vonělo dítětem, mlékem a mrkvovou kaší, mělo obrovské modré lesknoucí se oči. Alice ten pohled nevydržela, zadívala se jinam, ulicí nahoru a dolů. Tahle část města. Ulice vedla nad dálnicí, přes park, kde plavaly rozcuchané kačeny v poloslaném rybníčku, a vymřelý střed města až k nemocnici; dvacet minut pěšky s kočárkem a dítětem. Dítě se učilo chodit, neustále chtělo chodit, ale ne rovně, buď tam, nebo onam. Učilo se chodit. Přes to všechno, a právě proto. Maja chodila touhle cestou celý týden.

Tam. A zase zpátky. Dítě házelo kačenám rozbředlé sušenky. Kačeny téměř nereagovaly. Bylo chladno, polovina října, žádné babí léto. Dítě v Alicině náruči otočilo hlavou a uvidělo, co viděla Alice. Déšť a šedivé domy. Nic, co by se dalo ukazovat.

Možná bych ten taxík měla zavolat ještě jednou, řekla Alice, a Maja nereagovala, což mohlo znamenat, že není nutné jej znovu volat. Alici připadalo, že Maja často mluví tak, že vůbec nic neříká, jasně se vyjadřuje mlčením. Za jiných okolností by Alice možná vůči tomuto mlčení protestovala. Ale Maja byla Michova žena. Měli spolu dítě, a až Micha umře, bude vdovou. To mezi Michou a Alicí už bylo tak dávno, že se sotva dalo mluvit o nějakém právu. Anekdota, jenže, pomyslela si Alice, kdyby se tato anekdota nepříhodila, nebyla by teď v Zweibrückenu. Ale to, že jsem tu, nemění nic na tom, že Micha umírá.

U krajnice zastavil taxík. Řidič protáhl obličej, neměl náladu vystoupit z auta, mít mokré boty, dát do kufru všechny ty krámy, kočárek, tašku, pytle s jídlem. Vystoupil. Maja vzala dítě z Aliciny náruče a usmála se na taxikáře. Alice si sedla dopředu. Taxikář vzadu nervózně montoval kočárek, aby ho mohl dát do kufru. Maja dítě s úsměvem držela na klíně. Pak se auto rozjelo. Hezké stěrače, hudba z rádia, regionální vysílání, nedůležité žvanění, hlasové zna-

mení, poté ohrané písničky. Dívat se z okna. Rovně po silnici, nad dálnicí, ukazatele a údaje o různých směrech blížících se odboček byly zřetelně čitelné, volání dále, možnost ze Zweibrückenu zase zmizet. Zmizíme, vypadneme odsud, vezmeme roha; řeč, která tady najednou už neměla platit. Projeli kolem parku, kolem nemocnice, sedm poschodí, v každém dvacet oken, třetí zleva v šestém poschodí bylo okno pokoje, kde ležel v posteli Micha a nadechoval se, vydechoval, nadechoval se. Dveře jeho pokoje byly pořád otevřené a jeho dech byl tak hlasitý, že jej bylo slyšet hned, jak člověk vystoupil z výtahu.

Zhroziš se, až ho uvidíš, řekla Maja, když šla Alice poprvé do nemocnice. Bylo to tak.

Alice k tomu oknu nevzhlédla. Jeli do kopce, pryč ze středu města, jen kousek, potom lesem, pak přijeli na sídliště. Taxikář příšerně kašlal. Číslo dvánáct, řekla Maja ze zadního sedadla. Alice zaplatila, účtenku nechtěla. Řidič vyndal věci z kufru a něco u toho brblal. Poté odjel. Alice a Maja s dítětem stály na ulici a dívaly se na dům; bílá, nízká novostavba se zimní zahradou, kde se na zamlžené sklo tlačily obrovské azalky. Na barevném skle vchodových dveří visela rustikální čarodějnice na koštěti, houpala se a šelestila ve větru. Alice si byla jistá, že ví, jak tu zvoní zvonek. Vzduch byl svěží. Najednou byl cítit déšť, vlhká půda a mokré listí.

Dopoledne byla Alice v nemocnici. Po snídani. Jsou lidé, řekl jeden z lékařů, kterým se lépe umírá o samotě, nechte ho trochu samotného, nedělejte si starosti. Micha byl sám od jedné hodiny v noci do desíti dopoledne, devět hodin, během kterých dýchal a neumřel.

Alice seděla toho dopoledne na Michově posteli až do dvanácti. Nejdříve na jedné, potom na druhé straně postele. Pokoj byl účelně zařízený, skříňová stěna, umyvadlo, dveře na záchod, prázdná plocha lakovaného linolea, na kterém stála druhá postel, kde měl ležet druhý pacient. Sestry jej před několika dny bez udání důvodu přemístily jinam. Někam jinam.

Alice seděla na pravé straně postele zády k oknu, které směřovalo k městu a vzdálenému řetězci pahorků. Když seděla na levé straně, měla vedle sebe infuzní přístroj s morfiem. Pokud neunesla pohled na Michu, mohla se opřít o skříň a dívat se na řetězec pahorků. Dívat se mu do tváře. Micha spal s otevřenýma očima. Celou dobu. Otáčel se za sluncem, za šedým, a přece jasným dnem, jako nějaká rostlina, tělo, hlavu, paže i dlaně natáčel směrem k oknu. I přes otevřené oči vypadal, jako by spal, ale možná to bylo něco úplně jiného, tento stav otupělý morfiem, zaplavený obrazy, pokud ještě vůbec něčím. Často a zhluboka sténal. Alice jej občas brala za ruku,

měl teplou, důvěrně známou ruku. Dveře pokoje byly pootevřené, útěšné vrzání bot sestřiček, zvonění telefonu na sesterně, rachot výtahu, šepot a smích, neustálá čilost, kolem pokoje projížděl vozík s jídlem, občas vešla některá z jeptišek. Často přicházela jedna stará, jakoby pomačkaná, Alice si myslela, že jeptiška přichází spíše kvůli ní než kvůli Michovi.

Všechno v pořádku?

Ano, ano.

Jeptiška zůstala stát u nohou postele, držela se kovového rámu a dívala se na Michu s hlavou na stranu. Se zájmem. Měl otevřená ústa a černé dásně, oči nepřítomně natočené k oknu. Jeptiška se podívala na Alici a zeptala se, co byl Micha zač.

Jak to myslíte, zeptala se Alice a narovнала se; sedíc na židli, opřená o skříň, byla zcela pohroužená do sebe.

Myslíte, jaké měl povolání?

Jeptiška mimoděk pozvedla ruce a zase je nechala klesnout, přitom škusbla postelí. Jak prožil svůj život, řekla. Co dokázal?

Obě se na Michu podívaly a Alice si pomyslela, že tahle žena už nikdy neuvidí, jaký Micha ve skutečnosti byl, jak vypadal, mluvil, klel a usmíval se, jak šel životem. Ona vidí jen umírajícího. Uniklo jí něco?

Váhavě odpověděla: Řekla bych, že byl kouzelníkem. Eskamotér, rozumíte, co tím myslím? Uměl

všechny ty triky. Králíka z klobouku. Žonglovat. Číst myšlenky. Ale vždycky se mu člověk mohl dívat do karet. Chtěl svoje karty ukazovat. Nedokážu to vysvětlit.

A jeptiška řekla, že si něco takového myslela, její intonace byla neutrální, mohlo to být míněno souhlasně, nebo opovržlivě, těžko říci. Už to nebude trvat dlouho, dodala. Pak odešla z pokoje. Když mají takhle ostré tváře, už to netrvá dlouho.

Dveře nízkého bílého domu se samy otevřely, Maja s Alicí nemusely zvonit, pravděpodobně zde všichni všechno viděli, v téhle tiché, poklidné ulici všichni viděli ze stinných koutů svých obyváků přes závěsy dveří na terasu, jak taxík zastavil, jak vystoupily, jak tu stály. Blondýna, bruneta a malé dítě s růžovou čepičkou na hlavě. A všichni měli kruhy pod očima. Kufr, tašky a dětský kočárek. Dveře se samy otevřely, pronajímatel vyšel před dům, srdečně vás vítám, podali si ruce. Tlustá žena a tlustý muž, starší lidé ve věku Majiných nebo Aliciných rodičů. Alice byla starší než Maja a Micha už také nebyl nejmladší. Alice si myslela, že ji Micha přežije. Přežije ji. Micha tu vždycky bude, myslela si. Proč si to myslela, to nedokázala říct, možná to byl projev její lásky, něco odehrávající se mimo čas. Stála před domem s taškami v jedné ruce a cestovní taškou v druhé, Maju

s dítětem v náručí vedle sebe a na kraji scény všechny ty věci, okrasné koule na skalce, nakypřená půda, zelený trávník, ropucha z bílé hlíny; Alice cítila, jak se jí roztrásla kolena, cítila nebezpečí, že nad vším ztratí kontrolu, a po chvíli ten pocit zase odezněl. Žena měla velké poprsí, fialové brýle, byla nepochopitelně srdečná, jaksi nenormální. Muž zůstal vždy kousek za ní, jeho ruce byly drsné a sedřené, jeho stisk pevný, měl poměrně špinavé tepláky a na obou stranách široké holé lebky veliké jizvy, jako by měl hlavu v nějakém svěráku, vypadalo to zvláště. Ale bylo to všechno zvláštní i tak, bylo třeba brát věci, jak přicházely. A tak Alice odnesla svoji tašku na zahradu, zatímco dítě v Majině náručí neustále říkalo „zajíc“. Zajíc. Zajíc. Asi aby všechny uklidnilo.

Byt se nacházel ve sklepě. Žena vysvětlila, že to byl její vlastní byt, všechno si v něm udělala sama, svépomocí. Muž mlčel a usmíval se. Nahoře bydlela dcera s vnoučaty a dole oni, poté se dcera s vnoučaty odstěhovala, odešla do jiného města, nyní tedy oba bydlí zase nahoře a suterénní byt pronajímají, byla by ho přece škoda. Žena vše zdlouhavě vysvětlovala, jako by se omlouvala, hovořila tvrdým dialektem, a bylo jí rozumět jen z poloviny, ale nakonec to bylo úplně jedno, kdo, kdy a proč v tomhle bytě bydlel. Alice šla za Majou, která následovala ženu, která

si hned vzala dítě do náruče, sundala mu růžovou čepičku a houpala je, jako by bylo teď její. Společně šly dolů po schodech. Žena s vážným, náhle zamlklým dítětem vepředu, za ní Maja, potom Alice a muž, který se velmi ochotně chopil kufru a tašek. Šel těsně za Alicí, ztěžka dýchal.

Dům byl na kopci, takže šlo o sklepní byt jenom z poloviny, táhl se dozadu do zahrady. Na první pohled bylo všechno v pořádku. Jistá útulnost, velká místnost s kuchyňskou linkou, uprostřed stůl ze světlého dřeva, polička s kuchařkami a kýčovitými soškami, televize a rohová pohovka; z této místnosti přecházel pokoj do dalšího a pak ještě do jednoho, v obou místnostech postele, a pak koupelna s vanou a pračkou.

Na druhý pohled to už tolik v pořádku nebylo, maličkosti, tu a tam. Pronajímatelé se možná přestěhovali nahoru teprve včera, neodnesli si ještě úplně všechno, nechali tu své soukromé věci, zarámované fotografie, baterie, zmačkané časopisy, rozpletené šály. Na okraji vany vyrovnané levné šampony a sprchové gely. Taky hračky, dítě je okamžitě objevilo. Šaty ve skříni, pantofle pod šatníkem, proti tomu ve skutečnosti nešlo nic namítat, všechno bylo jinak útulné, ale také intimní; jakási nadbytečná zátěž. Alice pocítila náznak odporu, poté si vybavila depri-mující dekorace v předchozím bytě, kde mělo všechno

svůj účel, a jinak v něm nebylo nic. Dítě bylo velmi šťastné, hned z poliček bralo ozdůbky a tahalo za ubrus na stole, vysypalo na zem z krabice od pracího prášku různé díly stavebnice a lomcovalo dveřmi od ledničky, a žena na ně mluvila nasládlým hlasem, smála se, konejšila Maju, která se za dítě omlouvala, a běhala všude možné a ukazovala všechno možné, varnou konvici, kávovar, elektrické žaluzie, televizi, videopřehrávač, ložní prádlo, klíče. Na svazku klíčů malinká čarodějnice na drátěném koštěti.

Alice stála u kuchyňského okna a dívala se do zahrady. Houpačka na terase byla přikrytá plachtou. Kolem umělohmotného stolu čtyři bílé židle a uprostřed zatažený slunečník. Stromy už byly opadané. Zvadlé jiřiny, astry, slunečnice, pergola a červené víno. Hezký výhled na jinou zahradu dole pod kopcem, první domy ve městě a úplně nalevo nemocnice, velká budova s mnoha okny. Příliš daleko, aby se dalo určit Michovo okno, ale dost blízko, aby si člověk řekl, tam je Micha. A my jsme tady.

Alice se dívala na budovu a měla pocit, že pokud na výhled okamžitě neupozorní Maju, bude to od ní zrada. Nechávala si to pro sebe, ještě chvíli. Maja byla zaneprázdněná, byla s tou ženou a dítětem v jedné z ložnic, dítě, zdá se, skákalo po posteli, výskalo radostí. Alice se zadívala na nerezový dřez, na police nad dřezem, na umělohmotné lahvičky s kořením,

z poloviny prázdné, majoránka, rozmarýn, pepř různých barev, všechno trochu ušmudlané, víčka upatlaná, ani dřez nebyl úplně čistý. Zkusmo otočila kohoutkem, vtom za ní stál muž. Objal ji, chytil rukama kolem boků a přitáhl k sobě, chvíli ji držel, pak ji pustil a odstrčil. Řekl, že tablety do myčky jsou tady pod dřezem, kamsi ukázal.

Alice řekla: Aha, díky, ty budeme určitě potřebovat. Zvedla ruku a sáhla si na šíji, strnule a pomalu, přitom se k němu otočila. Jako by bylo možné to jen tak přejít. Přejít to objetí.

Zavrtěl hlavou. Usmál se směrem k oknu a řekl, že není zač. Máte to teď těžké. Máte to opravdu těžké.

Pak ustoupil, jako by stál před vykopanou jámou. S hranou skromností se stáhl, oči nadále sklopené, pořád ještě vrtěl hlavou. Žena spěšně vyšla z ložnice, v ruce povlečení šedé barvy, v obličejí červené fleky. Peřiny si povlečeme samy, zavolala Maja z ložnice, to nemusíte, to zvládneme. Žena se podívala na svého muže, pak na Alici, ale už ne zpátky na muže. Alice šla za ní a vzala od ní ložní prádlo. Určitě, řekla žena, ano, odpověděla Alice, aniž by věděla, čím si má být vlastně jista.

Maja přišla do kuchyně, opřela se o dveře, futra byla stlučena ze starých trámů, předstíraná stabilita. Dítě lezlo po čtyřech za ní, tahalo Maju za ruku a omotávalo své ručky kolem Majina kolene, bylo jen